

BÀI CA CỦA TẠO VẬT

[CANTIQUE DES CRÉATURES]

(Saint François d'Assise)

Tiểu Dẫn

Năm 2025 đánh dấu kỷ niệm 800 năm **Bài Ca Của Tạo Vật**, được Thánh Phanxicô thành Assisi sáng tác vào năm 1224. Để kỷ niệm sự kiện này, một cuộc tụ họp quy mô của dòng Phanxicô được lên kế hoạch tại Lộ Đức từ ngày 29 tháng 5 đến ngày 1 tháng 6 năm 2025

Thánh Phanxicô thành Assisi, người sáng lập dòng Phanxicô, đã truyền cảm hứng cho nhiều Kitô hữu, bao gồm Thánh Anthony thành Padua và Đức Giáo hoàng Phanxicô, mang tên thánh ngài. Mạng lưới toàn cầu mời gọi mọi người tham gia một tuần cửu nhật để có một hành trình nội tâm gặp nhau cùng Thánh Phanxicô.

Trong Bài Ca Của Tạo Vật, Thánh Phanxicô thành Assisi bày tỏ lòng ngưỡng mộ của mình đối với thiên nhiên—mặt trời, mặt trăng, nước, lửa và đất—coi chúng như anh chị em. Bài Ca không chỉ là một bài thơ mà là một bản tuyên ngôn tâm linh, một lời mời gọi sống hòa hợp với thiên nhiên và chăm sóc Trái Đất như một tài sản chung. Tầm nhìn về thiên nhiên đầy tình anh em và tôn trọng này được phân biệt bởi sự giản dị và tính tâm linh sâu sắc. Năm 2015, Đức Giáo hoàng Phanxicô ban hành thông điệp **Laudato Si'**, kêu gọi chăm sóc khẩn cấp cho hành tinh của chúng ta. Văn kiện này, lấy cảm hứng từ tinh thần của Thánh Phanxicô thành Assisi, nhấn mạnh tầm quan trọng của việc chăm sóc Ngôi Nhà Chung của chúng ta, tức là Trái đất, và nhận ra mối liên hệ giữa sinh thái, công lý xã hội và tâm linh. Laudato Si' kêu gọi thay đổi căn bản về mặt tư duy, chuyển đổi sang mô hình phát triển bền vững và hành động tập thể để bảo vệ môi trường. Đức Giáo hoàng nhấn mạnh rằng mọi hành động nhỏ, mọi lựa chọn hàng ngày đều có thể giúp bảo vệ hành tinh. Đức Phanxicô kêu gọi mọi người sống hòa hợp với môi trường, công nhận phẩm giá của mọi loài thụ tạo và tôn trọng các luật lệ thiêng liêng chi phối sự sáng tạo. Bài ca này thể hiện một quan điểm tôn giáo và đạo đức, trong đó thiên nhiên được coi là một món quà thiêng liêng. Thông điệp của Đức Phanxicô, vẫn còn vang vọng cho đến ngày nay, nhắc nhở chúng ta rằng chúng ta có trách nhiệm bảo vệ và tôn trọng môi trường, không chỉ vì chính chúng ta mà còn vì các thế hệ tương lai.

Dưới đây xin diễn dịch bài ca từ bản chuyển ngữ tiếng Pháp

BÀI CA CỦA TẠO VẬT

(Thánh Phanxicô thành Assisi)

Lạy Ngài Đấng Thánh Tối Cao,
Thầy loài tạo vật làm sao sánh bằng!
Vinh danh Thiên Chúa vĩnh hằng,
Muôn lời tán tụng vinh quang dâng Ngài.

Cùng muôn tạo vật mọi loài,

Con dâng lên Chúa một bài tán dương.
Hiệp cùng anh cả Thái Dương
Tạ ơn được ánh huy hoàng chiếu soi,
Một ngày đẹp nắng tuyết vời,
Công trình kỳ vĩ Chúa Trời toàn năng.

Hiệp cùng lấp ló Chì Hằng,
Muôn sao lấp lánh chín tầng không trung,
Kim cương lộng lẫy vô cùng,
Điểm trang trời đất muôn trùng bao la.

Hiệp cùng anh Gió thướt tha
Xuyên mây lãng đãng mướt mà thanh thiên.
Bất kỳ thời tiết mọi miền,
Ủi an tạo vật tiếng huyền êm ru.

Hiệp cùng chị Thuỷ khiêm nhu,
Long lanh ánh mắt hiền từ nhìn con,
Kéo con bệ kiến Thiên Nhan,
Dịp may trân quý tạ ơn vô cùng.

Hiệp cùng anh Hoà đỏ hồng
Xua tan bóng tối sáng bừng đêm khuya,
Hân hoan đẩy bước dẫn đưa
Con vào Nước Chúa thân thưa cùng Ngài.

Hiệp cùng chị cả đăng cai,
Mẹ Trái Đất, cho sai hoa màu,
Cỏ cây muôn sắc đời dào
Dưỡng nuôi sự sống biết bao nhiêu người.
Con vào đứng cửa Nước Trời,
Muôn vàn cảm tạ dâng lời ngợi khen.

Ngợi ca Thiên Chúa uy quyền,
Ngài hằng tha thứ thương yêu dân Ngài.
Yếu đau hoạn nạn những ai
Ngài luôn nâng đỡ những ngày lo âu,
Bình an hạnh phúc đến mau,
Triều thiên vinh hiển Ngài trao tức thời

Ngợi ca Thiên Chúa cao vời
Chị Hai Thần Tử có rời ai đâu?
Lạy Ngài Đấng Thánh Tối Cao
Xin Ngài thương xót lẽ nào Ngài buông?

Ben. Đỗ Quang Vinh
diễn dịch (*)

(*) CANTIQUE DES CRÉATURES

Saint François d'Assise

Très haut tout-puissant, bon Seigneur,
à toi sont les louanges, la gloire et l'honneur, et toute bénédiction.
À toi seul, Très-haut, ils conviennent
Et nul homme n'est digne de te mentionner.

Loué sois-tu, mon Seigneur, avec toutes tes créatures,
spécialement, monsieur frère Soleil,
lequel est le jour, et par lui tu nous illumines.
et il est beau et rayonnant avec grande splendeur,
de toi, Très-Haut, il porte la signification.

Loué sois-tu, mon Seigneur, par sœur Lune et les étoiles,
dans le ciel tu les as formées, claires, précieuses et belles.

Loué sois-tu, mon Seigneur, par frère Vent,
et par l'air et le nuage et le ciel serein et tout temps,
par lesquels à tes créatures tu donnes soutien.

Loué sois-tu, mon Seigneur, par sœur Eau,
laquelle est très utile et humble, et précieuse et chaste.

Loué sois-tu, mon Seigneur, par frère Feu
par lequel tu illumines dans la nuit,
et il est beau et joyeux et robuste et fort.

Loué sois-tu, mon Seigneur,
pour sœur notre mère la Terre,
qui nous porte et nous nourrit,
qui produit la diversité des fruits
avec les fleurs diaprées et lest herbes

Loué sois-tu, mon Seigneur, pour ceux
qui pardonnent par amour pour toi;
qui supportent épreuves et maladies:

heureux s'ils conservent la paix,
car par toi, le Très Haut, ils seront couronnés.

Loué sois-tu, mon Seigneur,
pour notre sœur la Mort corporelle
à qui nul homme vivant ne peut échapper.